

ELŐTERJESZTÉS

a Társulási Tanács 2023. május 23-i ülésére

Tárgy: Család-és Gyermekjóléti Központ 2023. évi jelzőrendszeri intézkedési tervének elfogadása

Előterjesztő: Dr. Árvay István elnök

Az előterjesztést megtárgyalja:

Szociális Bizottság

Előkészítő szervezeti egység:	CSGYK – intézményvezető
Készítette:	Novics Bernadett CSGYK – intézményvezető
Pénzügyi fedezetet nem igényel	
Törvényességi szempontból kifogást nem emelek, beterjesztésre alkalmas.	
Fehérné dr. Bodó Mariann címzetes főjegyző	

A napirendet **nyilvános ülésen** javasolt tárgyalni, a határozat elfogadásához **egyszerű** többség szükséges.

Tisztelt Tanács!

A Mosonmagyaróvári Család- és Gyermekjóléti Központ személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti alapellátásokat és szociális alapszolgáltatást végző intézmény. Az intézmény feladatellátása közé tartozik 2016. évtől, hogy a társulás települései számára éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Alapja a településeken megszervezett települési tanácskozások tapasztalatai, az ott megfogalmazott javaslatok megfogalmazása.

Az Intézmény éves jelzőrendszeri intézkedési tervét a fenntartó, a Mosonmagyaróvár Térségi Társulás Társulási Tanácsa jogosult elfogadni és módosítani, ezért kérjük a Tanács döntését.

Mosonmagyaróvár, 2023. május 17.

Dr. Árvay István s.k.
elnök

Határozati javaslat:

.../2023. (V.23.) TT. határozat

Mosonmagyaróvár Térségi Társulás Társulási Tanácsa elfogadja a Család-és Gyermekjóléti Központ 2023. évi jelzőrendszeri tervét az előterjesztés szerint.

Felelős: Novics Bernadett CSGYK intézményvezető

Határidő: 2023. 12. 31.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma településenként 2022

	Állam fenntartói feladatainak ellátására a korm. Rend.-ben kijelölt szerv	Állampolgár	Általános iskola	Átmeneti gondozást biztosító intézmény	Bölcsőde	Család- és Gyermekjóléti Központ	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Egyesület	Felsőoktatási intézmény	Gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	Gyermekorvos	Háziorvos	Kórház	Középiskola	Óvoda	Önkormányzat	Pártfogó felügyelői szolgálat	Rendőrség	Saját int.-en belüli jelzés	Személyes gond.-t nyújtó szoc. Szolg.	Védőnő	Összes jelzés településenként
Ásványráró			9																		1	10
Bezenye																						0
Darnószeli						3								1				1			1	6
Dunakiliti		3	1				1							1				1				7
Dunaremete																						
Dunasziget																						0
Feketeerdő		3	3										1					1				8
Halászi		1	1				1											1				4
Hédervár						1												1				2
Hegyeshalom			7				4								1			5				17
Jánossomorja		1	19			1							1	2		1		4			1	30
Károlyháza			2				1											1				4
Kimle		2	3																			5
Kisbodak																						0
Lébény	1																					1
Levél		4													1	1						6
Lipót																		1				1
Máriakálnok												6						5				11
Mecsér																						
Mosonmagyaróvár	2	59	32	113		8	8						1	10	16		1	38			11	299
Mosonszentmiklós		4	1				2							1								8
Mosonszolnok		1	1											1				2				5
Mosonudvar							1												1			2
Püski		1																				1
Rajka																					1	1
Újrónafő										1								4				5
Várbalog		1																1				2
Összes jelzés száma jelzőrendszeri tagonként	3	80	79	113	0	13	18	0	0	1	0	6	3	16	18	2	1	66	1	0	15	435

Család- és Gyermejjóléti Központ Mosonmagyaróvár és térsége

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV 2023

Probléma	Megoldást segítő feladatok	Célcsoport	Határidő	Időtartam	Erőforrások	Felelős	Együtműködő partner	Dokumentálás módja	Siker kritériuma	Értékelés módja	Kommunikációs terv	Érintett települések
a családtagok távol élnek, így segítségre nem számíthat (pl. gyermekfelügyelet)	Gyermekek Átmeneti Otthonának napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatásáról tájékoztatás, valamint önkéntesek bevonása	erre rászoruló családok	folyamatos	szükség esetére	GYÁO munkatársai, önkéntesek	GYÁO munkatársai	jelzőrendszer tagja, iskolai szociális munkások, a diák munka szervezéséhez	Együtműködési szerződés,Jelenléti ív	A szolgáltatás megismertetése	egyéni	Tájékoztatás a szolgáltatásról,CSGYK munkatársai igény esetén felkeresi a megfelelő segítséget	Hegyeshalom, Máriakálnok, Mosonmagyaróvár
iskolán kívüli foglalkozások, deviáns baráti körök elkerülése érdekében	"Bütykölde", Ifjúsági klub	kiskamaszkor, tinédzserek	2023-as év	folyamatos	pályázat, alapítvány	utcai-lakótelepi szociális munkás, iskolai-óvodai szociális segítők	jelzőrendszer tagjai, iskolai-óvodai szociális segítők	plakátok, hirdetmények, jelenléti ív, beszámoló	aktív részvétel	csoportos	szabadidő hasznos eltöltése	Mosonmagyaróvár
a jelzőrendszer tagjához forduló személy fogyatékosága miatt felmerülő probléma	aktuális probléma megoldása	érintett személyek	folyamatos	szükség esetén	fogyatékoság ügyi tanácsadó	CSGYK munatársai, estleg más szakember bevonásával	jelzőrendszeri tagok	szükség esetén feljegyzés	aktuális probléma megoldása	egyéni	fogyatékoság ügyi tanácsadó munkájának megismertetése	Máriakálnok
a jelzőrendszeri tagok együtműködése nem megfelelő	tájékoztató nap szervezése, közös program szevezése	jelzőrendszer tagjai	2023-as év	évente 2 alkalom, illetve szükség szerint	pályázat	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok	hírlevél szerkesztése, jelenléti ív	aktív részvétel, megfelelő kommunikáció	elégedettségi kérdőív	jelzőrendszeri tagok meghívása, tájékoztatása	Kimle, Levél
függőségek kialakulása, drog és kábítószer használat	prevenció, hirdetmények, szakmai napok, csoportos beszélgetések	iskolás korú gyermekek	2023-as év	folyamatosan	előadók, szakemberek	CSGYK munkatársai, Drogpont munkatársai, iskolai-óvodai szociális segítők	CSGYK munkatársai, jelzőrendszeri tagok	jelenléti ív	aktív részvétel, kommunikáció, hitelesség	csoportos	programok meghirdetése szórólapokon, honlapon, közösségi oldalon-jelzőrendszeri tagok meghívása	A térség összes települése
családon belüli bántalmazás	csoportok, előadások szervezése az érintettek számára - tájékoztató nap szervezése a jelzőrendszeri tagoknak	családon belüli bántalmazásban érintettek-jelzőrendszeri tagok	2022.	csoportok havi rendszerességgel, előadások igény szerint évente 2-3 alkalom-tájékoztató	Foglalkozásvezetők, előadók, szakemberek	CSGYK munkatársai, szakemberek	rendőrség	jelenléti ív	aktív részvétel, rendőrség együtműködése	csoprotos	programok meghirdetése szórólapokon, honlapon, közösségi oldalon-jelzőrendszeri tagok meghívása	Mosonmagyaróvár, Máriakálnok
életvezetési problémák	életvezetési tanácsadás megszervezése	érintett személyek	folyamatos	szükség esetén	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok	jelenléti ív	aktív részvétel	egyéni	CSGYK munkatársa igény felmerülése esetén értesíti az önkormányzatot, csoportos és egyéni tanácsadások megszervezése	Mosonmagyaróvár, Dunasziget, Jánossomorja, Halászi, Máriakálnok, Lébény, Kimle, Mosonudvar, Dunakiliti, Feketeerdő, Újrónafő, Hegyeshalom, Ásványráró, Mecsér, Bezenye, Levél, Mosonszolnok, Rajka, Darnózseli
ellátásokhoz való hozzájutás nehézkessége (úrlap kitöltése, milyen ellátások érhetőek el)	ügyfélfogadási idő népszerűsítése az adott településen	segítségre szoruló ember	folyamatos	szükség esetén	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok	rögzítés a forgalmi naplóban, Kenyysziben	tájékoztatás	egyéni	Tájékoztató anyag a szolgáltatásról, honlapon, közösségi médiában megjelenő tájékoztatás	Mosonmagyaróvár, Levél
online szexuális zaklatás	óvodai-, iskolai szociális segítők előadásai	általános iskolák és középiskolák	havi egy alkalommal	havi egy alkalommal	óvodai-, iskolai szociális segítők	óvodai-,iskolai szociális munkások, Drogpont munkatársai	CSGYK munkatársai, jelzőrendszeri tagok	jelenléti ív	aktív részvétel	csoprotos	iskolák tájékoztatása a szolgáltatásról	Újrónafő,Dunakiliti, Levél, Lébény, Mosonszolnok, Darnózseli, Mosonmagyaróvár, Dunasziget,

Probléma	Megoldást segítő feladatok	Célcsoport	Határidő	Időtartam	Erőforrások	Felelős	Együttműködő partner	Dokumentálás módja	Siker kritériuma	Értékelés módja	Kommunikációs terv	Érintett települések
iskolában felmerülő agresszió, bántalmazás	óvodai-, iskolai szociális segítők előadásai	általános iskolák és középiskolák, pedagógusok, szülők	folyamatos	szükség esetén	óvodai-, iskolai szociális segítők	óvodai-, iskolai szociális munkások, Drogpont munkatársai	CSGYK munkatársai, jelzőrendszeri tagok	jelenléti ív	aktív részvétel	csoptos	iskolák, szülők tájékoztatása a szolgáltatásról	Kimle, Mosonmagyaróvár,
iskolai hiányzás	óvodai-, iskolai szociális segítők bevonása	általános iskolák és középiskolák	folyamatos	folyamantos	óvodai-, iskolai szociális segítők	iskolai szociális segítők	CSGYK munkatársai, jelzőrendszeri tagok	feljegyzés a szükséges adminisztrációs lapokon	hiányzások csökkenése	visszajelzés	iskolai szociális segítő előadásokat szervez, szakemberek bevonásával	Jánossomorja, Mosonudvar, Mosonmagyaróvár
iskolás gyermekeknél pszichés problémák jelentkeznek	pszichológus	érintett gyermekek	folyamatos	minimum havi egy alkalommal, rendszeresen vagy szükség esetén	pszichológus	pszichológus	önkormányzatok, iskolák	szükséges adminisztráció vezetése	aktív részvétel	egyéni	Iskolai szociális munkás felméri az igényt, táblázatot készít, megszervezi a pszichológus jelenlétét az iskolában	Dunakiliti, Mosonmagyaróvár, Mosonszolnok, Halászi,
iskolai felzárkóztatás	felzárkóztató programok szervezése, korrepetálás	érintett gyermekek	2023-as év	folyamatos	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok, iskolák	jelenléti ív	aktív részvétel	egyéni/csoportos	hirdetés	Mosonmagyaróvár
jövedelem/bevételi forrás hiánya	álláskeresési tanácsadás, önéletrajz megírása, az érintett személy figyelemmel kísérése	érintett emberek	folyamatos	szükség esetén	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok, önkormányzatok, munkaügyi hivatal, munkaközvetítő cégek	jelenléti ív	aktív részvétel	egyéni/csoportos	álláskeresési tanácsadások megszervezése, önéletrajzírás	Érintett települések
iskolai kirekesztés, magatartásprobléma	megfelelő kezelés, pszichológus/pszichiáter, csoportos érzékenyítés, mediáció diákok között	iskolás korú gyermekek	folyamatos	szükség szerint	CSGYK munkatársai, pszichológus, iskola	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok, iskola, pszichológus, pszichiáter	jelenléti ív, szolgáltatás kötelező dokumentációja	aktív részvétel	egyéni/csoportos	egyéni/csoportos beszélgetések, bevonni az illetékes szakembert a probléma megoldásába, folyamatos konzultációk a jelzőrendszeri tagok között	az összes érintett település
pénzgazdálkodási képesség	adósságkezelési tanácsadás megszervezése, pénzkezelési útmutató, segítő beszélgetések	18 éves kortól	folyamatos	szükség szerint	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	önkormányzat, szolgáltatók (E.ON, Aqua Kft...), végrehajtó	jelenléti ív, szolgáltatás kötelező dokumentációja	részvétel a tanácsadáson	Egyéni	Tájékoztató anyag a szolgáltatásról, honlapon, közösségi médiában megjelenő tájékoztatás	Érintett települések
szabálysértések, bűncselekmények elkövetése	konzultálás a pártfogó felügyelőkkel, Drogpontos kollégák bevonása, személyes beszélgetések	érintett gyermek, család	folyamatos	szükség esetén	CSGYK munkatársai, DrogPont munkatársai	CSGYK munkatársai, Drogpontos kollégák	pártfogó felügyelők, Ügyészség, Bíróság, Rendőrség	jelenléti ív, szolgáltatás kötelező dokumentációja	aktív részvétel	egyéni	negatív kortársi csoport kerülése, szabálykövető magatartás	Érintett települések
szociálisan hátrányos helyzetben lévő emberek nem tudnak hozzájutni szükséges gyógyszereikhez	gyógyszertámogatás	hátrányos helyzetben lévő családok	szükség esetén	szükség esetén	önkormányzati segély, alapítványi segítség	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok, önkormányzatok	átvételi elismervény	anyagi támogatás	egyéni	erőforrások felkutatása	Mosonmagyaróvár
válással, kapcsolattartással kapcsolatos problémák	tájékoztató nap szervezése, előadások szervezése, mediáció	érintett szülők	folyamatos	heti/havi rendszerességgel	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	jelzőrendszeri tagok	jelenléti ív	aktív részvétel	egyéni	CSGYK munkatársai tájékoztató napokat szerveznek, mediáció megszervezése	Érintett települések
párkapcsolati problémák	Család- és párterápia szolgáltatás népszerűsítése, pszichológus bevonása, mediáció	érintett párok	folyamatos	szükség esetén	Családterapeuta	CSGYK munkatársai, családterapeuta, mediátor	jelzőrendszeri tagok	együttműködési szerződés	Sikeres tájékoztatás	egyéni	Tájékoztatók készítése, közösségi oldalakon, honlapon hirdetés	Mosonmagyaróvár, Dunasziget, Jánossomorja, Halászi, Máriakálnok, Lébény, Kimle, Mosonudvar, Dunakiliti, Feketeerdő, Újrónafő, Hegyeshalom, Ásványráró, Mecsér, Bezenye, Levél, Mosonszolnok, Rajka, Darnózseli
nevelési problémák	szülőklub szervezése, nevelési tanácsadás, pszichológus bevonása	érintett szülők, nagyszülők, gyámok	havi egy alkalommal	folyamatos	CSGYK munkatársai, pszichológus	CSGYK munkatársai, pszichológus	Pedagógiai szakszolgálat	jelenléti ív	aktív részvétel, sikeres tájékoztatás	egyéni	Tájékoztatók készítése, közösségi oldalakon, honlapon hirdetés	Mosonmagyaróvár, Dunasziget, Jánossomorja, Halászi, Máriakálnok, Lébény, Kimle, Mosonudvar, Dunakiliti, Feketeerdő, Újrónafő, Hegyeshalom, Ásványráró, Mecsér, Bezenye, Levél, Mosonszolnok, Rajka, Darnózseli

Probléma	Megoldást segítő feladatok	Célcsoport	Határidő	Időtartam	Erőforrások	Felelős	Együttműködő partner	Dokumentálás módja	Siker kritériuma	Értékelés módja	Kommunikációs terv	Érintett települések
lakhatási problémák, albérlet hiánya	feltérképezni a támogató családtagokat, kapcsolatot létesíteni az országos befogadású Családok Átmeneti Otthonának szakembereivel	hátrányos helyzetben lévő családok	folyamatos	folyamatos	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	CSÁO, Önkormányzat, civil szervezetek, Alapítványok, GYÁO	együttműködési megállapodás, szükséges dokumentáció	jó probléma megoldóképesség, aktív részvétel, anyagi támogatás	egyéni	A család helyzetének megfelelő feltérképezése, segítő beszélgetés, adományközvetítés	az összes érintett település
Egyedül maradt idős emberek	továbbbírányítás Idősek klubjába, segítő beszélgetések, adományosztás, indokolt esetben gondnokság alá vétel, Idősek otthonában való elhelyezés, támogató személyek feltérképezése	hátrányos helyzetben lévő idősek	folyamatos	folyamatos	CSGYK munkatársai	CSGYK munkatársai	Alapszolgáltatási centrum, Idősek klubja, hivatásos gondnokok, önkormányzat, civil szervezetek	együttműködési megállapodás, szükséges dokumentáció	aktív részvétel	egyéni	Támogató családtagok feltérképezése, segítő beszélgetések, adományok eljuttatása, jelzőrendszeri tagokkal való szoros együttműködés (háziorvos, gondnok)	összes érintett település

Család- és Gyermekjóléti Központ

9200 Mosonmagyaróvár, Vasutas u. 10.

Tel.: 96/ 216 – 198 Fax: 96/ 203 – 266 E-mail: kozpont@csgykmovar.hu

Ikt.: Int/40/2023.

„A gyermekjogok nem szabályok, hanem alapvető szükségletek ahhoz, hogy egy gyerek jól érezze magát”

(Dr. Gyurkó Szilvia)

A Család- és Gyermekjóléti Központ

jelzőrendszeri intézkedési terve

2023.

Az éves intézkedési terv a 15/1998. NM rendelet 9. § (4) bekezdése alapján készült

Észlelő- és jelzőrendszer feladatai és célja

Az észlelő- és jelzőrendszer ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, melynek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és jelzése az erre a célra kijelölt professzionális szolgáltató felé, folyamatos együttműködés és információáramlás biztosítása az egyének és családok problémáinak mielőbbi megoldása érdekében.

Fontos megjegyezni, hogy a jelzés nem feljelentés, hanem az érintett veszélyeztetettségben, krízishelyzetben lévő gyermek vagy felnőtt érdekében tett lépés afelé, hogy a veszélyhelyzet megszűnjön és a számára szükséges szolgáltatásokhoz hozzá juttassa a gyermeket és családját.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39. § (3) bekezdése, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 9. § (1) bekezdés k) pontja, valamint (4) bekezdése értelmében a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében a Család- és Gyermekjóléti Központ az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-ig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Jogszábeli háttér

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése.

A Gyvt. 17. §-a értelmében a gyermekvédelemhez kívülről kapcsolódó egyes szervek számára együttműködési kötelezettséget állapít meg.

„17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

c) a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

g) a pártfogó felügyelői szolgálat,

h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,

k) a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,

l) a javítóintézet,

m) a gyermekjogi képviselő,

n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal,

o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,

p) a települési önkormányzat jegyzője,

q) a büntetés-végrehajtási intézet,

r) a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.”

Észlelő- és jelzőrendszeri tagok feladatai:

A gyermekvédelemhez kívülről kapcsolódó egyes szervek számára a Gyvt. 17.§-a jelzési, együttműködési kötelezettséget állapít meg.

Feladataik és felelősségük:

- kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatban a gyermekjóléti szolgáltatónál,
- kötelesek hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek súlyos elhanyagolása, bántalmazása, más súlyos veszélyeztető ok fennállása, vagy a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén a gyámhivatalok vagy a rendőrség megkeresésével,

- felkérésre részt venni az esetmegbeszélésen, esetkonferencián, konzultáción, szaktudásával támogatva az eset megoldását,
- kötelesek részt venni a szakmaközi megbeszéléseken, a Gyvt. 17. § (3) bekezdése szerint „Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.”
- felkérésre kötelesek írásos éves beszámolót készíteni az éves szakmai tanácskozásra

A jelzőrendszeri tagok az észlelt krízishelyzetet -a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl - a Család- és Gyermekjóléti Központ készenléti szolgálatának telefonszámán (06-20/313-3090) jelezzék.

Ezen felül a **szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény** is nevesíti a jelzőrendszer tevékenységet: 64. § (2) bekezdése értelmében „a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgálatónak, intézménynek, ha segísége szoruló családról, személyről szereznek tudomást.”

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2017. augusztus 22.-i nappal közzétette a család- és gyermekjóléti szolgáltatások működésével kapcsolatos módosított szakmai szabályozó dokumentumokat:

- Szakmai ajánlás a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól (2. kiadás)
- Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól (2. kiadás)
- Módszertani útmutató a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006 Kr. rendelet 1/A. §-a értelmében 2020-ban létrejött a családvédelmi koordinációért felelős szerv: „a Kormány a hozzátartozók közötti

erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.”

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2. §-a alapján intézményünknek jelzési kötelezettsége van a családvédelmi koordinációért felelős szerv felé hozzátartozók közötti erőszak megelőzése érdekében. Ebben az esetben a Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri felelőse és tanácsadója teszi meg a jelzést a családvédelmi koordinációért felelős szerv felé.

Jelzőrendszeri felelős és tanácsadó feladatai

A jelzőrendszeri felelős és tanácsadó feladatait fent nevezett jogszabályok és protokollok részletezik.

A jelzőrendszer szintjei:

Szintek	Intézmény	Feladat
Települési szint – jelzőrendszeri felelős	család- és gyermekjóléti szolgálat	jelzőrendszer megismerése, tájékoztatása, működtetése és szakmaközi megbeszélések, éves tanácskozás szervezése, intézkedési terv készítése
Járási (kerületi) szint – jelzőrendszeri tanácsadó	család- és gyermekjóléti központ	koordinálás, tanácsadás, jelzésre való felhívás, mulasztás jelzése a kormányhivatal felé, konfliktuskezelés
Megyei/fővárosi szint– megyei/fővárosi észlelő- és jelzőrendszeri koordinátor	megyei/fővárosi kormányhivatal	szakmai támogatást nyújt a család- és gyermekjóléti központok járási jelzőrendszeri tanácsadóinak, évente egyszer közösén értékelik a jelzőrendszer működését
Országos szint	Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet	az észlelő és jelzőrendszer hatékony működésének országos szakmai támogatása, fejlesztése, képzések kidolgozása és megszervezése, szabályozási és módosítási javaslatok megfogalmazása az ágazati irányítás felé

Feladata:

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, családok segítése érdekében működteti az észlelő és jelzőrendszert, egyben elősegíti a nem állami szervek, magánszemélyek részvételét a megelőző rendszerben, koordinálja a járás területén működő jelzőrendszer munkáját, valamint szakmai segítséget nyújt a szolgálat és a jelzőrendszeri tagok számára.

Ebben a feladatkörben:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét;
- felkutatja és megismeri a helyi jelzőrendszer tagjait, elérhetőségét, szolgáltatásait és azok igénybe vételének módját, erről listát készít, melyet folyamatosan aktualizál;
- **koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját;**
- megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban;
- segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók közötti **konfliktusok megoldásában**, szükség esetén esetkonzultációt szervez;
- konfliktuscsökkentő technikákkal segíti a jelzőrendszeri taggal konfliktushelyzetben lévő gyermeket, fiatal felnőttet vagy családot és a jelzőrendszeri intézmény munkatársát a konfliktus feloldásában;
- a jogszabályban nevesített **jelzőrendszeri tagoknak veszélyeztetettség, krízishelyzet észlelése esetén a jelzési kötelezettségére való felhívása, a jelzés elmaradásának következményeiről való tájékoztatás;**
- tájékoztatja a jelzőrendszerben közvetetten részt vevő szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről;
- **folyamatosan tájékoztatja a jelzőrendszeri tagokat** a járás szociális és gyermekjóléti intézményeinek működési rendjéről, az elérhető szolgáltatásokról, a jelzőrendszer intézményeit is érintő jogszabályi és rendszerszintű vagy helyi változásokról, segíti őket a változásokra való felkészülésben;
- esetmegbeszélés/esetkonferencia/szakmaközi megbeszélések szervezésében részt vesz, azokat **moderálja;**
- a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről jelentést, félévente összegzést és értékelést készít a Család- és Gyermekjóléti Központ számára;

- a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a központ és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, **évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez**, melyre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges;
- minden év február 28-áig kell megszerveznie az **éves szakmai tanácskozást**,
- elkészíti az **éves jelzőrendszeri intézkedési tervet** az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig, mely tartalmazza:
 - o a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
 - o az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
 - o az éves célkitűzéseket, és
 - o a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket;
- koordinálja, illetve végzi az intézkedési tervben szereplő feladatokat,
- **a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére**, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra;
- ha a jogszabály által jelzőrendszeri tagként nevesített személy, vagy szerv alkalmazottja a Gyvt. 17. § (2) vagy (3) bekezdésben foglalt **jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, jelzést tesz a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró megyei kormányhivatal felé**, hogy értesítse a fegyelmi jogkör gyakorlóját és tegyen javaslatot az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására;
- a helyi, gyermekvédelmet érintő rendezvényeken részt vesz, valamint a helyi médiát is felhasználva hozzájárul a szélesebb körű tájékoztatáshoz;
- együttműködik és a szakmai kompetenciájába tartozó területeken támogatja az óvodai- és iskolai szociális munkás csoportot;
- 50 órát meg nem haladó iskolai, vagy 20 napot meg nem haladó óvodai igazolatlan mulasztás esetén a gyermek törvényes képviselőjét írásban tájékoztatja a jogkövetkezményekről, a beérkezett jelzést továbbítja a gyermekjóléti szolgáltató felé.

A Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadóját 2022. októberétől Kovács Tímea Anita.

Jelzések száma jelzést tevők köre 2022-ben

Mellékletként csatolom a Család- és Gyermejkölési Központozoz érkezt jelzésekről (településenként és jelzőrendszeri tagonként feltüntetett) szoló táblázatot. **(I. számú melléklet)**

A jelzőrendszer által küldött jelzések alapján elmondható, hogy 2022. évben 435 jelzés érkezett, ebből Mosonmagyaróvár 299, a járás vonatkozásában 136. A 2021-es évhez képest 229 jelzéssel kevesebb érkezett az intézményünkhöz. Ennek hátterében számos ok húzódhat meg. Szeretnénk hinni, hogy a jelzőrendszeri tagok kevesebb problémát tapasztaltak, de sokkal inkább hihető az a tény, hogy a mai napig a jelzési kötelezettség elmulasztása húzódik meg a csökkenő számok mögött. Ezért tartjuk fontosnak, hogy minden egyes jelzőrendszeri értekezleten felhívjuk a tagok figyelmét arra, hogy mennyire fontos az általuk tapasztalt probléma mielőbbi jelzése annak érdekében, hogy hatékonyan, hatásosan – még preventív jelleggel - tudjunk segíteni a bajba jutott családoknak.

Az átmeneti gondozást nyújtó intézményektől kaptuk a legtöbb jelzést (113 jelzés), ezt követi az általános iskolák által megküldött 79 jelzés. Az átmeneti gondozást nyújtó intézmények jelzéseinek magas száma abból adódik, hogy a városban működő Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezet által fenntartott Családok Átmeneti Otthona minden család be, illetve kiköltözésekor jelzéssel él. Bár nem szignifikáns, de számokkal mégis igazolható az a tény, hogy a 2021-es évhez képest a rendőrség kevesebb jelzést tett (2021-ben 71, 2022-ben 66 jelzés jött). Azonban jelentős változás mutatkozik a védőnői jelzések számában: 2021-es évben 28 jelzés érkezett intézményünkhöz, ezzel szemben a 2022-es évben csupán 15.

Jelzések problémátípusokra bontott aránya

A fenti ábrából látható, hogy az életviteli problémák és a bántalmazás mellett legnagyobb arányban az „egyéb” problémák miatt tett jelzések száma a legnagyobb. Az „egyéb” kategóriában jelentkező jelzések jellemzően összetett problémákat mutatnak, tehát egyértelműen nem meghatározható egyetlen problémátípus (pl. iskolai hiányzás, családi konfliktus, stb.).

A jelzőrendszeri tagok beszámolójának összegzése

Az intézkedési terv célja az adott településen felmerülő, család- és gyermekvédelemmel kapcsolatos problémák megoldásának eredményesebbé, a közreműködő szervezetek, jelzőrendszeri tagok együttműködésének hatékonyabbá tétele érdekében szükséges lépések megfogalmazása, azok eléréséhez megfelelő programok megvalósításának beütemezése. A fentiek alapján megkértünk minden jelzőrendszeri tagot, hogy számoljanak be a 2022. évi gyermekvédelmi tevékenységükről, a jelzőrendszer működésével kapcsolatos észrevételeikről, javaslataikról.

Írásos beszámoló a Védőnői Szolgálaton kívül nem érkezett intézményünkhöz. Ezért a jelzőrendszeri értekezleteken megragadtuk az alkalmat és a jelen lévő jelzőrendszeri tagokkal interjút készítettünk (rendőrség, ügyészség, bíróság, pedagógusok)

- Hatékonyság vizsgálat (Swot-analízis):

Feltérképeztük a jelzőrendszer erősségeit, nehézségeit, lehetőségeit, és a felmerülő veszélyforrásokat. Az elemzés a felsorolt 4 területet 2 területre rendezi, a belső tényezőkre ide tartoznak az erősségek, és a gyengeségek amire van ráhatásunk. A másik a külső tényezők, ide tartoznak a lehetőségek, és a veszélyek, ezekre nincs közvetlen ráhatásunk, mert hatáskörünkön kívül esnek.

Erősségek, jó tapasztalatok:

A jelzőrendszeri tagok általában jól működő kapcsolatról számoltak be a Család- és Gyermekjóléti Központtal.

Nehézségek, negatív tapasztalatok:

Nehézségként megfogalmazták, hogy maga a döntés okoz nekik problémát, hogy pontosan mikor jelezzenek (jelzés gyanú esetén is!). Kiemelték továbbá, hogy szükségesnek tartják a visszajelzések tartalmának bővítését. Sajnos a tapasztalatok alapján elmondható, hogy a jelzőrendszer aktivitása csökkenő tendenciát mutat: évről-évre kevesebb jelzés érkezik intézményünkhöz. Jelzőrendszeri tagok közül sokan (kiváltképpen iskolák, óvodák) a felmerülő problémákat késve, vagy egyáltalán nem jelzik intézményünk felé. Megfigyelhető, hogy ezen intézmények igyekeznek saját maguk – saját eszközeikkel - megoldani az adott helyzetet

(rejtegetve a problémát a külvilágtól), és mire eljut a Család-és Gyermekjóléti Központ az adott család, addigra már olyan komoly problémáról, veszélyeztetettségről beszélhetünk, hogy sok esetben azonnali gyámhivatali intézkedésre van szükség. További aggodalomra ad okot, hogy sok esetben a rendőrség sem küld tájékoztatást azokról az esetekről, ahol kiskorú jelenlétében történt bántalmazás, vagy egyéb jogsértő cselekmény.

Lehetőségek, további ötletek:

Lehetőségként megfogalmazódott a jelzőrendszeri tagokban, hogy szükség lenne több szakmai tanácskozásra is.

Veszélyek: szakmai kompetenciák felismerése, szakemberhiány.

Az analízis összegzése

A jelzőrendszeri tanácsadó által készített elemzésből jól látható, hogy intézményünket a jelzőrendszeri tagokkal jó kapcsolat jellemzi, azonban aggodalomra ad okot a jelzőrendszeri tagok által megfogalmazott problémák: jelzőrendszeri tag félelme a jelzés következményeitől, az intézmény „jó hírnevének” előtérbe helyezése problémák, veszélyeztetettség takargatásával.

Az iskolai-óvodai szociális segítők megjelenése az iskolákban, illetve óvodákban segítette a jó kapcsolat elmélyedését, a jelzések gyorsabb, hatékonyabb megtételét az eljáró szerv felé.

A jelzőrendszeri tagok által is javasolt szakmaközi megbeszélések javítják a személyes kontaktusok által megalapozott kapcsolatot, melyben egymás munkájának jobb megismerésére is törekedünk.

Tapasztalatunk, hogy az éves megbeszéléseken újra és újra fel kell hívni a figyelmet a jelzések fontosságára. Próbálunk évről-évre új témában, új tartalmakkal megszervezni a megbeszéléseket, de fontosnak tartjuk, hogy tudatosítsuk a jelzőrendszeri tagokban az észlelés és a jelzés fontosságát, annak tartalmi követelményeit. Készítettünk prezentációs anyagokat, melyeket mindenkinek rendelkezésére bocsátottunk, valamint érzékenyítő kisfilmet „miért jelezz, ha baj van” címmel.

A jelzési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatban szükségesnek tartjuk megemlíteni, intézményünknek ezidáig még nem kellett kezdeményeznie eljárást a Gyvt-ben leírtak alapján.

A Gyvt. 17. § (4) – (5) bekezdései szerint:

(4) „Ha az (1) bekezdés a)-i) és k)-m) pontjában meghatározott személy vagy az (1) bekezdés a)-i) és k)-m) pontja szerinti szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság - jelzésre vagy hivatalból - értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.

(5) A gyámhatóság a (4) bekezdésben foglaltakkal egyidejűleg egyeztető megbeszélést tart és a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál kezdeményezi a külön jogszabály szerinti esetmegbeszélés megtartását.”

Látható, hogy a jogszabály megfogalmazza a problémát és a szankciót, de a gyakorlatban ez az eljárás nehezen kivitelezhető, hiszen nem teljesen egyértelműek az eljárás lépései és folyamatai.

Úgy gondoljuk, hogy a jelzőrendszeri tagok motiválásában a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó munkája kulcsfontosságú. Szeretnénk elérni, hogy a jelzőrendszeri tag felelősségként élje meg a feladatát és a gyermekvédelmi szempontokat is beépítse a munkájába. Fontos, hogy eloszlassuk a jelzések elmaradása vagy késleltetése mögött meghúzódó félelmeket, téves információkat, ezért a hangsúlyt elsősorban az érzékenyítésre szeretnénk helyezni (akár egyéni, vagy kislétszámú konzultációk biztosításával) – a regulatív eszközökkel szemben.

Szakmaközi megbeszélések

A 2022-es évben a következő jelzőrendszeri tagokat érintette a szakmaközi megbeszélés:

1. Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal – Hivatásos gondnokok
2. Mosonmagyaróvári Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztálya
3. Példa Egyesület a Szigetközi Gyermekekért (Mészely Réka elnök)
4. Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal - Pártfogó felügyelők
5. Karolina Kórház és Rendelőintézet - Kórházi szociális munkás
6. Baptista Tevékeny Szeretetmisszió Új Esély Központ (Vidra Beáta)

A megbeszélések célja mindenképp az, hogy megismerjük egymás munkáját, azokat a jogszabályokat, módszertani ajánlásokat, amik alapján az adott jelzőrendszeri tag végzi a tevékenységét. Kell egy kiindulási alap, ami alapján próbáljuk meghatározni azt, hogy kinek mi a kompetenciája, milyen lehetőségei, és erőforrásai vannak egy adott probléma megoldására. Próbáljuk, mint szakemberek egymás munkáját is segíteni, illetve a velünk kapcsolatba kerülő ügyfelek helyzetének javítása érdekében törekszünk a hatékony probléma megoldó modellek kialakítására.

A térség 25 településén is megtartottuk szokásos szakmaközi megbeszélésünket. A település adottságaihoz igazodva: iskolákkal, óvódákkal, rendőrökkel, háziorvosokkal, védőnőkkel folytatott megbeszélések célja továbbra is az, hogy az abban résztvevők tisztában legyenek saját feladataikkal, felelősségükkel és egymás szakmaiságában bízva, egymásra támaszkodva közösen meghatározott feladatelosztásban végezzék el vállalt feladataikat a gyermekek, egyének, családok érdekében.

A 2022. évi intézkedési terv értékelése

- A 2022. évben is sikerült a jogszabályban előírt kötelezettségünknek megfelelni: a kötelező hat szakmaközi értekezletet minden településen sikerült megtartani.
- jelzőrendszeri tagok év közbeni tájékoztatása folyamatos volt (intézményünk működéséről, a jelzések útjáról)
- óvodai-, iskolai szociális segítők előadásaival számos csoportos foglalkozás megvalósult (internet negatív hatása, iskolában felmerülő agresszió, bántalmazás, iskolai hiányzás témakörben)
- sajnos több témakörben nem sikerült megvalósítanunk közösség, csoportos programokat: szülőklub nevelési probléma témakörében, vagy családon belüli bántalmazás témakörében csoportok, előadások szervezése az érintettek számára

Folyamatos és általános célkitűzése intézményünknek a jelzőrendszer hatékony működésének kialakítása, a jelzőrendszeri tagok szorosabb együttműködésének elősegítése, melynek keretein belül az éves gyermekvédelmi tanácskozás, szakmaközi megbeszélések, esetkonferenciák megvalósultak.

2023. évi intézkedési terv (II. sz. melléklet táblázata)

Az éves intézkedési terv elkészítésénél a jelzőrendszeri felelős és tanácsadó egyeztet a Család- és Gyermekjóléti Központ valamennyi szakmai egységének szakmai vezetőjével - figyelembe véve a jelzőrendszeri tagoktól érkező igényeket, visszajelzéseket. A terv megfogalmazásánál törekszünk az aktualitásokra, a felmerült problémákra reflektálni annak érdekében, hogy szolgáltatásaink bővítését, változtatásait a kialakult igényekhez igazítsuk. Hiányosságunk, hogy a megfogalmazott céljaink mellé konkrét időpontokat nem tudunk megjelölni, hiszen egyes programok, vagy új szolgáltatások bevezetése, annak megvalósítása nagyban függ erőforrásainktól, illetve egyéb, külső befolyásoló tényezőktől (pl. COVID19 vírus, gazdasági válság) és ennek következtében a prioritások is átértékelődnek.

Jelzőrendszeri tagoktól megfogalmazott problémák:

- a családtagok távol élnek, így segítségre nem számíthat (pl. gyermekfelügyelet)
- iskolán kívüli foglalkozások, deviáns baráti körök elkerülése érdekében
- a jelzőrendszer tagjához forduló személy fogyatékosága miatt felmerülő probléma
- a jelzőrendszeri tagok együttműködésének növelése
- függőségek kialakulása, drog és kábítószer használat
- családon belüli bántalmazás
- életvezetési problémák

- ellátásokhoz való hozzájutás nehézkessége (űrlap kitöltése, milyen ellátások érhetőek el)
- online szexuális zaklatás
- iskolában felmerülő agresszió, bántalmazás
- iskolai hiányzás
- iskolás gyermekeknél pszichés problémák jelentkeznek
- iskolai felzárkóztatás
- jövedelem/bevételi forrás hiánya
- iskolai kirekesztés, magatartásprobléma
- pénzgazdálkodási képesség
- szabálysértések, bűncselekmények elkövetése
- szociálisan hátrányos helyzetben lévő emberek nem tudnak hozzájutni szükséges gyógyszereikhez
- válással, kapcsolattartással kapcsolatos problémák
- párkapcsolati problémák
- nevelési problémák
- lakhatási problémák, albérlet hiánya
- egyedül maradt idős emberek

A megfogalmazott problémák tekintetében nem mutatkozik nagyobb eltérés az előző évekhez képest. Igyekezünk mindent megtenni annak érdekében, hogy a jelzőrendszeri tagoktól érkező problémafelvetésre hatékonyan és hatásosan tudjunk minél előbb cselekedni. Látjuk, hogy vannak olyan témakörök, melyekre prevenciós eszközök bevetésével (csoportfoglalkozások, előadások, workshopok szervezésével) tudunk majd reflektálni, illetve olyan is, amelynek megoldásához külső (intézményen kívüli) kapcsolat mozgósításához lesz szükség (anyagi támogatások, egyéb intézmények bevonása a megoldás érdekében).

Kérem a jelzőrendszeri intézkedési tervről szóló beszámolóm elfogadását.

Mosonmagyaróvár, 2023. március 31.

Tisztelettel:

Novics Bernadett
intézményvezető